

**Historia Pelagiana Et Dissertatio De Synodo V.
Œcumenica In Qua Origenis ac Theodori Mopsuesteni
Pelagiani erroris Auctorum justa damnatio exponitur, &
Aquilejense Schisma describitur**

Noris, Enrico

Patavii, 1708

Cap. 7. Synodus V. contrà tria capitula celebratur. De anno Synodi singularis opinio Christiani Lupi V.C. confutatur. Vigilius Papa Concilii acta scripto Constituto reprobatur. Evagrius, ac Didymus ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72486](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72486)

CAPUT VII.

bat adversarius, quæ ibidem Athanasius præmiserat de Origene: *Nam quæ veluti quærens, & ingenium exercens scripsit, hæc non tanquam ipsius ita sententis sint, accipiat quisquam.* Est enim doctum pharmacum Athanasii. Origenes more solito in utramque partem disputavit, de quo nolim cum quopiam contentionis funem ducere.

Unum hic subjiciam, Sanctissimos Monachos, & Antistites, qui Justiniano imperante florere, Origenis scripta semper damnasse. Sanctus Sabas pro Origenistis compefcendis legationem ad Justinianum suscepit, de qua re pluribus cap. 1. dictum est. Sancti Theodosius, cujus memoria die 11. Januarii agitur, Origenem supra cæteros detestabatur. Scriptor vitæ ejusdem cap. 13. apud Bollandum ait: *Maximè autem, ostendebat se adversari Origenem, qui existimavit suum in hoc ponendum studium, ut divina Apostolorum prædicationi nugæ contexeret gentilium, & luderet in verbis minimè ludicris.* Honoris gratiâ ita ab ipso Halloix initio quæstionis 10. pag. 343. appellatur Sanctus Theodosius Cœnobiarcha *vir fide, & pietate, & prodigiorum multitudine clarissimus.* Origenis hostem eundem fuisse ignoravit. Tertius est Sanctus Joannes Silentiarius Episcopus, qui adversus Origenistas acerrimè decertavit. Auctor vitæ ejusdem apud Surium die 13. Maji ita satur cap. 23. *Mittens narrare ejus de fide certamina, quæ suscepit adversus Origenis, & Theodori Mopsuestiæ dogmata, & eorum, qui ea defendebant.* Hic à sede suâ fugiens inter Monachos Palæstinos centenarius ultra annum 554. vixit. Huic jungendus est Sanctus Quiriacus, cujus festum celebratur 29. Septembris; legimus apud Surium illius res gestas brevitate, ac diligentia pari descriptas, de illo autem inibi hæc scribuntur: *Vehementissimè decertavit adversus eos, qui eadem sentiebant, quæ Origene:* Capite 10. sequenti verò undecimo Origenis errores recensentur. Halloix Monachos illos Palæstinos, qui contra Origenem libellos Justiniano Imperatori obtulerunt, carpit scribens, Justinianum *auditis quorundam rudium Monachorum contra Origenistas querimonis edictum de damnando Origene scripsisse.* Itane, si superis placet, veluti *ex rudium Monachorum cœtu Sabas, Theodosius, Quiriacus, Joannes Silentiarius* despicientur, quos & Imperatores, & Patriarchæ ad usque sydera extulerit, laudandi verò venient Nonnus, Leontius, ac cæteri Neo-Lauritæ Origenis studiosissimi? Sanctus Euty chius Patriarcha Constantinopolitanus Origenem, ejusque primarios sectatores Didymum, & Evagrium damnavit, unde Victor Tunonensis vocat Euty chium damnatorem *Evagrii Eremitæ Diaconi, & Didymi Monachi, & Confessoris Alexandrini.* Hic autem Euty chius in exilium à Justiniano missus fuit falsis delationibus eorum, qui execranda nugæ Origene, & Evagrii, & Didymi dogmata defendebant teste Eustathio cap. 25. de Vitâ Euty chii. Ex his liquet, quàm procul à vero sit Baronii de Euty chio nostro suspicio, nempè cum constet, acta Synodi V. ab Origenistis, ac præcipuè Theodoro Cæsareæ mutilata fuisse, Euty chium quoque cum Theodoro eam in rem operam associasse, unde ait ad annum 553. pag. 440. *Sed & in non levem suspicionem Origenismi induci potuit Euty chius Constantinopolitanus Episcopus:* Cum tamen Sanctus Euty chius inter præcipuos Origenistarum persecutores ab illius ætatis scriptoribus numeretur.

Synodus V. contra tria capitula celebratur. De anno Synodi singularis opinio Christiani Lupi V. C. confutatur. Vigilus Papa Concilii acta scripto Constituto reprobatur. Evagrius, ac Didymus Origenista in eadem Synodo damnantur, Halloix perperam negante.

Cum adversarius ea, quæ de intruso ab invidis inter hæreticos Origene in anathematismum undecimum, ac de ejusdem damnatione per dolum collationi quintæ insertâ ne sempliciores quidem unquam credituros satis intelligeret, omnes enim saceratoris antiquitatis tabulæ ipsius somnia procul expellunt, ingenti prorsus audaciâ, in ipsam Sacrosanctam Quintam Synodum impetum collegit, & quod veteres Origenistæ tentare extimuerunt, tot fulminibus dejectum Origenem rursus erigere nixus ea contra Synodum dictæ protulit, quæ initio quidem libri recitata iterum hic repetere religioni duco. Sanè non possum non ridere, considerans novum hunc Origenis advocatum à veterum Origenistarum decretis rebellantem Synodum V. quam Theodorus Origenis sectator præcipuus convocandam curavit, mille maledictis lacessere. Etenim illi *ad ultionem eorum, quæ contra Origenem gesta sunt,* inquit Liberatus cap. 24. damnationem trium capitulorum in Synodo V. conflatant, undè rectè summus Ecclesiæ Historicus Baronius ad annum 553. pag. 440. observavit, *Quintæ Synodi Coryphæos Origenis errores ex parte sectatos.* Et quod mirere, Theodorum Mopsuestenum Halloix totis lacertis defendit, qui teste laudato Carthaginensi Diacono cum multa opuscula edidisset contra Origenem, *exosus, & accusabilis* habebatur ab Origenistis. Quæ quidem si Halloix observasset, profectò tam nobilem, tam vehementem, tam operosam Theodoro Origenomacho advocacionem non commodasset.

Peractâ in Quintâ Synodo Origenis damnatione, in quam vel ipse Theodorus Cappadox aulæ Protheus Justiniani sui adulandi gratiâ consensit, Imperator instare cepit Vigilio, ut & causam de tribus capitulis in Synodo discuteret. At Vigilus cum Occidentales Episcopus timore Justiniani adesse nolle intelligeret, se cum paucis Italis, atque Illyricis remittè definire posse negabat, ut nulla deinceps ab Occidentis Episcopis contradictio fieret. Ea tandem sententia placuit, ut pari Latinorum, ac Græcorum numero Synodus componeretur, quod antè festum Paschæ, quod hoc anno 553. contigit 20. Aprilis statutum fuit. Audiatur ipsemet Vigilus in Constituto ad Justinianum. *Postea verò hoc magis cum consensu Fratrum nostrorum nostrarum partium Episcoporum nuper antè Sanctum Paschæ diem pietas vestra constituit, ut ex æquato numero his Pontificibus, qui in Constantinopolitana Urbe presentes sunt, de tribus capitulis, ex quibus quæstio vertitur, secundum superius designatum Fratrum nostrorum Episcoporum professionem deberemus invire tractatum.* Cæterum Græci Patres his intellectis tumultuari, venisse se ex longinquis provinciis Synodi Oecumenicæ causâ, hujus autoritatem, ac nomen deprimi, si à paucissimis celebretur, plurimos Sapientissimos excludendos, si pari eum Latinis numero coeundum sit; Synodos frequentissimas à solis Græcis celebratas; in Calchedonensi sexcentorum, & triginta Patrum coiventu legatos tantum Leonis Papæ ex Latinis interfuisse. Nicænam omnibus

Synodum ex Græcis tantum constatam. Notam esse Occidentalium in tribus capitulis defendendis obstinationem, cum quibus si æquato numero Orientales disputationem ineant, paribus hinc inde suffragiis re infectâ Concilium dimissum iri. Justinianus his acceptis à priori sententiâ discedens diem Synodo dixit IV. Nonas Majas, nempe Dominicâ II. post Pascha.

Sed de anno Synodi singularis opinio eximii viri Christiani Lupi Professoris Lovaniensis novam nobis quaestionem ingerit. Veniam dabit eruditissimus, meique amantissimus Scriptor, si veritati hoc loco illum postponendum duxero. Hic igitur cap. 6. Commentariorum in Synodum V. ait acta Synodalia præferre in titulo annum Justiniani XXVII. *At credendum, inquit, Victori Tononensi dicenti fuisse decimum tertium Christi Domini quingentesimum quartum, in quem omnino incidit vigesimus septimus Justiniani.* Idem repetit cap. 9. initio. Labitur vir doctissimus, nam acta Synodalia rectè præfixum habent annum post consulatum Basilii XII. nec contrarium docuit Victor, qui cum eo tempore acerrimè pro tribus capitulis decertaret, haud in anno Synodi statuendo errasse dicendus est. Anno Epochæ Christianæ vulgaris 541. Basilii solus consul fuit, inde verò usque ad annum primum Justiniani junioris nulli amplius consules à Justiniano designati fuere. Detur id ambitioni hujus Imperatoris, qui, ut solus in omnibus subscriptionibus signaretur, omisso antiquissimo creatorum consulum more, qui annos suis nominibus distinguebant, ab annis sui imperii tempora statui voluit. Igitur cum annum, quo consules novi non creabantur, à præteriti anni consulibus designari mos esset, annus 542. post consulatum Basilii dictus fuit; annus verò 543. iterum post consulatum Basilii fuit nuncupatus, vel post consulatum Basilii II. seu Anno II. Hoc patet ex legum Imperialium, Synodorum, ac Lapidum subscriptionibus. Veronæ nostræ Sancti Valentis Episcopi sepulchro inscriptum epitaphium legitur: *RECESSIT SUB VIII. KAL. AUGUSTI POST CONSULATUM LAMPADII ET ORESTIS.* Indictione IX. nempe anno 531. Eodem anno celebrata Synodus Romana sub Bonifacio II. incipit: *Post consulatum Lampadii, & Orestis V. C. sub die VII. Iduum Decembrium.* Annus verò sequens 532. apud Basilicam Sancti Petri ad vineula Romæ lapidi inscriptus fuit *ET IT. P. C. LAMPADII ET ORESTIS.* Inscriptionem integram dedimus lib. 2. Hist. Pelag. cap. 19. Præterea Synodi anno 536. tum Constantinopoli à Memnâ, tum Hierosolymis à Petro celebrata ita inchoantur: *Post consulatum Fl. Belisarii V. C.* Eundem consularem characterem post consulatum Basilii servarunt Justinianus in edictis, ac scriptis, Vigilius Papa in Epistolis, Synodus V. item & Mopsuestena, ut sæpius exposuimus. Cæterum nonnulli Chronologi ab usitato fastorum condendorum more communiter recepto recedentes, alio characterem fastos consulares digessere. Nam annum 542. ita signarunt: *Post consulatum Basilii V. C. Anno II.* Eodem modo etiam notarunt annum 531. *Post consulatum Lampadii, & Orestis anno II.* Item annum 536. *Post consulatum Belisarii V. C. Anno II.* Victor Tunonensis hoc pacto annos carentes consulibus signavit. A. 541. *Basilio V. C. Cos.* postea verò immediate annum 542. hac consulari notâ inscribit: *Post consulatum Basilii Anno II.* Chronicon Alexandrinum annum post Belisarii consulatum ita exhibet, *Indictione XIV. Belisario II. Consule. Indi. XV. Belisario III. Consule.* Qui modus fastos describendi minus proprius est, videtur enim innuere, Belisarium alterum, & tertium

consulatum gessisse, neque alio modo Tacitus, & Dio iteratos Imperatorum consulatus designarunt. Chronologi omnium nobilissimi Panvinius, ac Sigonius, quos veluti Principes in fastis digerendis veneramus, priorem modum tradidere. Marius Aventicensis in suo Chronico, quod habetur Tomo 1. Historiarum Francorum collectarum ab Andrea Du-Chesne viro eruditissimo, ita scribit: *Post consulatum Basilii anno I. est annus 542.*

Ex his colligitur, Patrem Lupum peculiarem Victoris Chronici modum non advertisse, in quo etiam lapsus est Sirmondus in Chronicâ Synopsi ad libros Facundi. Cum enim annus 542. dicatur à Victore post consulatum Basilii anno II. eidem annus 553. est post consulatum Basilii XIII. qui cæteris Chronologis est XII. Quod verò addit ille Scriptor de anno 27. Justiniani, illum non juvat. Justinianus anno 527. Kalendis Aprilis Feriâ V. in Cœnâ Domini ex Procopio in arcanâ Historiâ iniit imperium, quare anno 553. IV. Nonas Majas, quando incepta est Synodus de tribus capitulis, currebat annus 27. Justiniani; si verò Synodus anno 554. IV. Nonas Maii coacta fuisset, 28. annus Justinianus scribendus fuisset à Kalendis Aprilis inchoatus. Sed & caractere indictionis primæ Synodi tempus exprimitur; nam Majo mense anni 553. labebatur prima indictio usque ad Septembrem, anno verò 554. fuit Indictio secunda. Est egregium testimonium Pelagii Papæ, qui tunc aderat Diaconus Byzantii, in Epistolâ ad Narsetem scribentis: *si quid eos de judicio universalis Synodi, quod Constantinopoli per PRIMAM nuper elapsedam INDICTIONEM actum est, forte movebat &c.* Quæ addidi, quod Lupus mendum designationi temporis habitæ Synodi irrepressisse contendit. Hinc Cyrillus Scythopolitanus in Vitâ Sabæ rectè dicit expulsis post octo menses à Quintâ Synodo peractâ ex novâ Laurâ Origenistis quietem datam Monachis Sancti Sabæ, & universæ Provinciæ *anno vigesimo tertio* à morte Sabæ. Hic decessit anno 531. Indictione X. die 5. Decembris, adde 22. annos, habebis annum 553. si verò octo insuper post Synodum menses apponas, quibus elapsis nova Laura ab Origenistis vindicata fuit, eris ad annum 554. qui est vigesimustertius à morte Sabæ. Hæc fusius prosecutus sum, ut clarior fastorum notitia haberetur, non quod opinio Lupi tantam à nobis operam exposceret. Nam duo scripta Vigilius hoc anno emissa litem dirimunt. Certum est, Constitutum editum esse à Vigilio inter ipsam gestâ Synodalia; at illud dicitur *Datum pridie Idus Maii imperante D. N. Justiniano perpetuo Augusto anno 27. Post consulatum Basilii V. C. anno XII. in Constantinopolitana civitate.* Rursus literæ ad Eutychium, & præjacentem Synodum, queis Vigilius adprobat Concilium V. datæ sunt *VI. Idus Decembris Imperii D. N. Justiniani aeterni Augusti anno vigesimo septimo Post consul. Basilii V. C. Anno XII.* Ex quibus palam fit, hoc anno 553. Synodum Quintam celebratam. Ex subscriptione verò Constituti colligitur tempore Synodi Vigilius fuisse in Constantinopolitana civitate; undè idem Lupus iterum lapsus est cap. 9. scribens, Pontificem post datas ad Eutychium literas mense Januario iterum Calchedonem se recepisse, ibique tempore Synodi moratum.

Anno igitur 553. die 4. Maii Dominicâ II. post Pascha celebrata est prima collatio, adfuere tres Patriarchæ; erant Patres CLXV. Lecta est sacra Divalis Justiniani, quâ Imperator significabat nihil antiquius sibi fuisse, quàm hæresibus eliminatis quietem

Ec-

Ecclesiæ dare post excitationem ab Acephalis tumultus. Addit: *Fecimus predicari eandem Sanctam Synodum cum tribus aliis Sanctis Conciliis in Dei Ecclesiâ.* Ex quibus patet, quàm falsò Halloix dicat, Justinianum hæc pronunciasse: *Calchedonense Concilium in tribus peccasse, & in quarto minus sapuisse.* pag. 345. De Vigilio verò scribit Augustus: *Et Vigilio etiam religiosissimo Pape antiquioris Romæ, cum pervenisset ad hanc regiam civitatem, de tribus Capitulis subtiliter omnia manifestavimus, & interrogavimus eum, quid sciret de hoc, & ipse non semel, nec bis, sed etiam sapius in scriptis, & sine scriptis anathematizavit impia tria capitula.* Postea: *Ille verò nobis significavit, quòd de prædictis capitulis per semet ipsum faciens porriget nobis.* Testatur sequi se Sanctos Patres, ex Latinis verò laudat Hilarium, Ambrosium, & Augustinum. At cum probè scirent Græci Patres, Synodum non præsentem Pontifice Romano nihili haberi apud Occidentales, nobilissimâ ad eundem destinatâ legatione rogarunt, ut Synodo interesset. Missi sunt tres Patriarchæ, omnes Primates autocephali, nempe Theodorus Cæsareæ Primas Cappadociæ, & totius Ponti, Andreas Ephesinus totius Asiæ, Megethius Heracleæ in Thraciâ. Cum his erat etiam Benignus Heracleæ in Pelagoniâ Vicarius Eliæ Thessalonicensis, aliique Antistites; Et hi quidem non citatoria mandata, sed preces Vigilio detulerunt: *Pervenientes, inquit, ad sanctissimum Papam senioris Romæ, petivimus ejus Beatitudinem, convenire, & disputare nobiscum de tribus capitulis.* Ille verò reposuit: *se propter corporis infirmitatem non posse ad hanc petitionem respondere, in postero autem die pollicitus est manifestare, quid ei de tali conventu placuerit.* Atque ita prima dies Synodi abiit.

Post biduum pridie Nonas Majas iidem Patriarchæ, Primates, atque Episcopi Vigilium convenere enixè postulantes, ut ad Synodum accederet, quibus ille respondit: *Non posse unâ convenire eò, quòd plurimi hic quidem sunt Orientales Episcopi, pauci verò cum eo, facere autem per semet ipsum in scriptis suam sententiam, & offerre piissimo Domino, ideo enim, & inducias postulasse ab ejus Serenitate, ut intrâ eas voluntatem suam manifestaret.* At Justinianus viginti dierum inducias, quas Vigilium postulaverat, concedere recusavit, cæteris Episcopis longioris apud regiam urbem moræ incommoda causantibus. Quare gloriosissimi Judices mandarunt Episcopis, ut etiam Vigilio absente Synodum haberent, cujus collatio secunda peracta est VIII. Idus Majas. Patres Episcopos ad Vigilii Patriarchalem jurisdictionem spectantes ad Synodum invitarunt, qui constanter adesse sine Vigilio pernegarunt. Sequenti die iterum simul Græci Antistites coeuntes quatuor Synodorum fidem professi sunt, earumque definitiones, nec non doctrinam Sanctorum Patrum, quos ceu Magistros Ecclesia veneratur; reprehensa est etiam nimium in plerisque radicata opinio sine Calchedonensis Synodi injuriâ damnari non posse tria capitula. Triduo post, nempe die 12. Maji collatione quartâ Synodus causam ipsam discutere incepit. Lectæ sunt plures sententiæ ex libris Theodori excerptæ, itemque symbolum Judaicum, quod Theodoro olim à Charisio Philadelphiensis in Lydiâ Ecclesiæ Presbytero adscriptum fuerat, & Marius Mercator fufius circa annum 431. impugnaverat tanquam ab eodem Theodoro compositum, cujus opusculum legitur inter MSS. in Bibl. Palat. Num. 234. Dicitur in eas blasphemias anathema à Patribus, additumque: *Anathema Theodoro Mopsuestino: Iste Evangelia reprobarit:*

Iste dispensationem injuravit. Anathema illis, qui non anathematizant illum. Tertio Idus Majas collaratio V. habita est. Lecta sunt plurima Sanctorum Patrum, legum imperialium, & Ecclesiasticarum in Theodorum Mopsuestenum scripta, præcipuè verò plures Sancti Cyrilli Episcopi literæ, in quibus Theodori doctrina validè confutatur. Recitata sunt acta Synodi Mopsuestenæ antè triennium jussu Justiniani celebratæ, in quâ probatum fuerat, Theodorum è sacris diptychis illius Ecclesiæ erasum fuisse, substituto in illius locum Sancto Cyrillo Alexandrino. Exindè Synodus aggressa est secundum capitulum, nempe Theodoretum Cyrenensem causam, qui in Ephesinâ Synodo Nestorio adhæserat, & duodecim capitula Sancti Cyrilli adversariis scriptis confutaverat. Lecta sunt pleraque excerpta Theodoretum contra laudata capitula, itemque e jusdem epistolæ, quibus & Synodum sacrosanciam Ephesinam, & Theodosium ipsum culpatur, periclitari dicit fidem, & omnem Ecclesiam, iniquè damnatum Nestorium.

Inter cætera autem lecta est epistola Theodoretum ad Joannem Antiochenum de morte Cyrilli Alexandrini, quem per summam impudentiam variis contumeliis excipit. Fictam illam epistolam, ac Synodum à nebulone quodam assutam scribit Baronius ad annum 553. Num. 42. Lupus cap. 3. comment. in Synodum V. eandem epistolam vocat *probrosam, & infernalem, opus pessimi scurræ prostrubuli, nebulonis.* Hinc culpari posse præsentem Synodum idem asseruit. Neque enim, inquit, Theodoretus de morte S. Cyrilli scribere poterat ad Joannem, qui quadriennio antè Cyrillum mortuus fuerat, ut in hoc ipso opere monstramus, & act. 14. Synodi Calchedonensis recitantur literæ Cyrilli ad Dominum Joannis successorem. Ego quidem doctissimorum Scriptorum judicium veneror, sed neminem ex 165. Episcopis scivisse, Cyrillum Joanni supervivisse, vix ausim affirmare. Puto, errorem codicis irrepisse, ac loco Joannis hujus successorem Dominum reponendum. Nam post illam epistolam hæc recitantur in eadem Synodo: *Et iterum post mortem Beati Cyrilli idem Theodoretus in allocutione distâ Antiochiæ præsentem Domino mortuum fuisse Cyrillum, cujus morti, quæ recens contigerat, publicè Antiochiæ declamans Cyrenensis insultavit.* Ergo error codicis est, ac pro Joanne Dominum reponendus. Scribuntur hæc in illâ epistolâ de Cyrillo. *Majora, & pejora pertentans defunctus est. Somniavit enim, sicut dicunt, & regiam urbem perturbare, & tuam Sanctitatem accusare, utpote ea colentem.* Et postea. *Quidam verò & tuam reverentiam proficisci dicunt ad Comitatum &c.* Certè Cyrillus circa annum 444. quo mortuus est, fuit Constantinopoli, nam ex regiâ urbe unâ cum Proclo literas dedit ad Dominum Antiochenum pro Athanasio Parenorum Episcopo, quæ habentur actione 14. Synodi Calchedonensis, quas Dominum accepisse anno 444. quo mortuus est Cyrillus, apertè monstravimus superius ad annum 550. cap. 5. ubi de eraso è diptychis Theodoro diserebamus. Quare vel indè etiam arbitror illam epistolam fuisse à Theodoro ad Dominum missam. Quantum verò Capitula Cyrilli etiam post initam pacem Theodoretus aversaretur, patet ex e jusdem Epistolâ 112. ad Dominum, cum hic ad Synodum Ephesinam II. profecturus esset: *Infelix, inquit, anima mea suspirat, lugetque nihil expectans boni; Neque enim iustum in duodecim capitulis venenum novit,*

qui aliarum sunt dioceseon, sed ejus, qui illa scripsit, claritatem attendentes, nihil sinistrum suspicantur. Certè in Epistolâ, quam ad eundem Dominum inscribendam diximus, Cyrillum non nominat, licet eundem pessimè calumniatur, illius enim noverat claritatem. Cùm ergo etiam anno 449. amaro esset animo in mortuum antè quinquennium Cyrillum, cur & anno eodem 444. quo Sanctus ille Alexandriae Præsul obiit, mitiori ergâ eundem mente fuisse Theodoretus nobis dicendus est? Ego quidèmet retenti diutius contra Cyrillum livoris Theodoretum malo accusare, id ejusdem memoratis modò literis præsertim contestantibus, quàm doctissimos Synodi V. Patres in sevitiam, atque hallucinationis arguere. Et in hac quidèmet nostrâ sententiâ fuit etiam doctissimus Marca in dissertatione laudatâ tom. 12. Concil. Edit. regie p. 432.

Die 19. Maii collatione quartâ tertium capitulum discussum est, nempe Ibæ Epistola ad Marin Perfam, in quâ accusat Cyrillum Apollinarisim, objicit corruptos per ipsum muneribus Ephesinos Patres, citrà examen Nestorium præcipiti sententiâ damnatum pronunciat, & eximiam ibidem commendatur Theodorus Mopsuestiæ. Dicitur est, eundem Ibam ex libris Theodori hæreticas sententias in linguam Syriacam traductas ad plures Ecclesias destinasse, quas Sanctus Proclus Constantinopolitanus Antistes damnaverat. Sæpè Ibam ob illa accusatum, & in Berytensi Synodo ægrè purgatum. Relecta sunt pleraque acta Ephesinæ Synodi, Symbolum Nicænum, ac Constantinopolitanum, gesta Synodica Calchedone, Capitula Sancti Cyrilli, aliave, ex quibus Ibæ Epistola errorum arguebatur. Quibus auditis acclamatum est à Patribus: *Ibæ Epistola hæretica est: Epistolam, quæ dicitur Ibæ, omnes condemnamus: istam omnes anathematizamus &c.* Die 26. Maii collatio VII. peracta est. Ad tria capitula damnanda ex sessionibus præcedentibus omnia parata erant, Romani Pontificis auctoritas obesse videbatur. Etenim Vigilium non modò suam Synodo præsentiam denegarât, sed scripto Constituto ad Justinianum tempore ipsius Synodi ejusdem gesta omnia exauctoraverat. Porro in eo Constituto Vigilium paucis exponit antè abs se eâ in causâ gesta, conqueritur contra pactas condiciones non expectatis Occidentalibus, vel non pari Græcorum, ac Latinorum Patrum numero Synodum constitam. Aggreditur deindè disputationem de tribus capitulis. Recitat diffusis plurimas sententias, nempe LX. quæ Theodori esse dicebantur, easque erroribus ferè omnes scaterere docet. Negat tamen, Theodorum, etiam si illa pessima dogmata asseruisse convinceretur, damnari posse, quod in pace Ecclesiæ obiit. Nihil in causâ Theodoretî, vel Ibæ innovandum, qui in magnâ Calchedonensi Synodo absoluti, ac dignitate pristina decorati novum examen subire iterum non debebant; imò nullam de Theodoretî ejusdem libris, vel Ibæ Epistolâ censuram efformandam, de quibus Patres Calchedonenses judicare recusaverant. His autem verbis Constitutum Vigilium conclusit: *Statuimus, & decernimus nulli ad ordines, & dignitates Ecclesiasticas pertinenti licere quicquam contrarium his, quæ præsentî asseruimus, vel statuimus Constituto, de sæpè dictis tribus capitulis aut conscribere, vel proferre, aut componere, vel docere, aut aliquam post præsentem definitionem movere ulterius quæstionem. Si qui verò de iisdem tribus capitulis contra hæc, quæ hic asseruimus, vel statuimus, nomine cujusque ad ordines, & dignitates Ecclesiasticas pertinentis factum, dictum, atque conscriptum est, vel fuerit, & à quolibet ubicunque repertum, hoc modis*

omnibus, & auctoritate Sedis Apostolicæ, cui per gratiam Dei præsidemus, refutamus. Datum est Constitutum die 14. Maii, cùm pridè celebrata fuisset sessio quinta. Sexdecim Episcopi Vigilium illud Constitutum subscripserunt, & quidèmet illi ferè omnes qui literas ejusdem contra Theodorum subscripserunt, tres Diocesis Illyricianæ, ex Græcis verò Pastor Metropolitæ Iconii in Lycaonia, & Vincentius Metropolitæ Claudiopolitanus provincie Ponticæ Honoriadis.

Utrum verò hoc Constitutum, quod Vigilium ad Justinianum misit, acceptum ab isto fuerit antè finem Synodi, vel acceptum quidèmet, sed occultatum Patribus, ne tribus capitulis damnandis impedimento esset, res satis dubia est. Illud certum est, collatione septimâ Vigilii contra tria capitula publicatam in judicato sententiam expositam fuisse, recitatum anathema latum contra Romanos Diaconos Rusticum, & Sebastianum Judicati impugnatores, lectas Epistolas Vigilii ad Valentinianum, & Aurelianum Episcopos, ex quibus omnibus patebat, Vigilium non semel tria capitula condemnasse. Cæterum licet in judicato Vigilium tria capitula condemnarat, illo tamen recepto dubia causa remanserat usque ad futuram Synodum, quæ contra pacta coacta haud approbata censeretur poterat. Profectò Vigilium postremâ sententiâ, quicquid abs se antè eâ in causâ cõtitatum fuerat, abrogaverat. Oçtava denique collatio celebrata est IV. Nonas Junias, & definitivâ sententiâ à Synodo tria capitula damnata sunt, promulgato decreto, quod Christianus Lupus non immeritò vocat elegans, eruditumque. In hoc sanè decreto Sancti Augustini sententiam sequi se Patres contestati sunt: *Augustini, inquit, religiose memoria, qui inter Africanos Episcopos resplendit, diversa Epistolæ recitatae sunt, significantes, quod oportet hæreticos, & post mortem anathematizari.* Ea testimonia adduxerat in Synodo Sextilianus Tunienfis in Africâ Episcopus, ac Primosi, seu Primasii novi Carthaginensis Antistitis Legatus, quæ lecta grandi præconio excepit Benignus Heracleæ Pelagoniæ in Macedoniâ Episcopus, ac Vicarius Eliæ Metropolitæ Thessalonicensis, addens hanc esse perpetuam Ecclesiæ traditionem.

Damnatis tribus capitulis rursus Origenis causa resumpta est; nam licet de Origene antè tria capitula statutum fuerat, sectatores tamen Origenis negotium facessabant. Evagrius, ac Didymus in defendendo Adamantio plurima absurda commenti erant, nec meliora docuerat Theodorus Cappadox. Aderant Byzantii plures Archimandritæ contra Origenistas libellos ad Synodum deferentes. Hos inter eminebant Conon Præfectus Lauræ Sancti Sabæ, ac Rufus Abbas monasterii Sancti Theodosii; erat uterque ex Palæstinâ, & hi quidèmet Origenistas Didymum, & Evagrium, necnon Theodorum Casareæ accusabant. Halloix vocat hosce viros rudes Monachos. De Conone hæc scribit Cyrillus Scythopolitanus cap. 18. de vita Sabæ: *Cononi post ipsum mandant Monachi præfecturam: Mandant verò, Deo, ut arbitror, Monachorum animos ad hoc movente, fuit enim vir ille summè resplendens, & rectis dogmatibus, & omni virtute, & rectè factis.* Evagrius lib. 4. cap. 37. narrat, Monachos Origenistas expulsos ab Eustochio Patriarchâ Hierosolymitano Byzantium profectos Theodori patrocinium implorasse, addit etiam, à Monachis rectoris dogmatis professoribus Cononem, ac Rufum contra Neo-Lauritas missos, ex quorum dissidiis exortæ lites Synodo V. occasionem dederunt. At non assen-

assentior; nam Cyrillus, qui eiecit ab Eustochio è novâ Laurâ Origenistis in eandem Lauram ingressus est, scribit post octo menses à celebratâ Synodo V. Origenistas è novâ Laurâ expulsos ab Eustochio per Anastasium Ducem; verba superius dedimus ex actione I. Synodi VII. lege Cyrillum cap. 28. de Vita Eutyinii apud Bollandum. Justinianus per nuncios Synodum interrogavit, quid de Origenis sectatoribus statuendum duceret. Evagrius, qui gesta Synodalia perlegit, hæc habet loco proximè indicato: *Quæ de re ista ad verbum inter cætera sunt relata. Animum supernæ nobilitatis participem fortite Imperator Christianissime &c. & aliquanto post: Fugimus igitur, fugimus illam, quam ignoramus externam vocem, & tanquam furem, atque prædonem ejusmodi hominem anathematis laqueis arctè districtum, ac suffocatum extrâ Sacra Ecclesiæ mœnia abjecimus, & post pauca: Actorum verò nostrorum ex eorum lectione vim cognoscetis. Hisce conjunxerunt capitula, quæcumque Origenis sectatores professi sunt. &c. Ex quibus patet, hallucinari eos, quos inter est Halloix, pag. 383. qui putat unum, Evagrium asseruisse post cognitionem trium capitulorum Origenem fuisse in Synodo V. damnatum. Nam Patres ibi proponunt Imperatori lectionem actorum, contestati, se jam Origenem abjecisse extrâ Ecclesiam, ubique ut de re jam præteritâ prælocuti. Cùm verò nova quæstio orta fuisset de Evagrîo, ac Didymo, scribit Epiphaniensis adjunxisse de novo Patres capitula erronea sectatorum Origenis, quorum quintum erat Theodori Cappadocis: *Reulerunt, inquit, & multas alias Didymi, Evagrii, & Theodori blasphemias, quas admodum diligenter deprehensas collegerant.* Cyrillus Scythopolitanus, qui absque dubio gesta Synodi V. ad Eustochium ab Imperatore transmissa legit, apud actionem primam Synodi VII. ordinem gestorum in hoc Quinto Concilio cæteris exactius ita describit: *Itaque cum Sancta universalis Quinta Synodus Constantinopoli esset congregata communi, & generali anathemate rejecti sunt Origenes, Theodorus Episcopus Mopsuestenus, & quæcumque ab Evagrîo, & Didymo dicta sunt de præ-existentiâ &c. Quare primùm Origenes, dein Theodorus, postremò Origenistæ in Synodo damnati sunt, quæ planè nostra sententia est.**

Antequam tamen ad alia transeamus, castiganda est Halloix, ut mitius loquar, hallucinatio, atque temeritas, qui inscitia duas sacrosanctas Oecumenicas Synodos accusare ausus est, contendens, Evagrium, & Didymum non fuisse à Synodo V. damnatos, uti asseruere Synodi Sexta, ac Septima. Verba illius in indice verbo *Didymus* sunt: *Falsum est, eum fuisse condemnatum in Synodo V. generali, quod PERPERAM supposuerunt Synodi Sexta, & Septima.* Et quæstio. pag. 390. in margine: *Sextum Concilium generale falso dicit Evagrium, & Didymum à Quinto generali condemnatos.* Nempè quia in octo collationibus Synodi V. nec semel illi nominantur. Insulsè: In illis octo collationibus agitur tantum de tribus capitulis, post quæ de Evagrîo, ac Didymo quæstio mota est. Evagrius producit gesta Synodalia, eaque se legisse testatur, in quibus post trium capitulorum cognitionem Evagrium, ac Didymum damnatos fuisse pronunciat. Cyrillus, qui tunc vivebat, proximè adductus asseruit idem. Dabo alterum oculatum testem Victorem Tunonensem, qui circâ finem sui chronici ait: *Trigesimo nono imperii sui anno Justinianus Eutyebium Constantinopolitanum Episcopum damnatorem trium capitulorum, & Evagrii Eremitæ Diaconi,*

& Didymi Monachi, & Confessoris Alexandrini, quorum laudes supra illustrium virorum ex auctoritate protulimus, exilio dirigit. Est planè aureum testimonium. Præmiserat Victor, se sub custodia Constantinopolim adductum ex Ægypto, ubi exulabat, ac disputasse cum Eutychio Patriarchâ Constantinopolitano, qui in Synodo primus omnium anathema contra Evagrium, ac Didymum publicarat, undè eundem damnatorem trium capitulorum, & Evagrii, ac Didymi appellat. Ex his palam fit, Africanos Patres non fuisse unquam sollicitos de Origene, quem jam olim in Ecclesiâ pessimè audivisse sciebant, sed de personis Evagrii, & Didymi, quos sicuti nec Theodorum damnari posse post mortem obstinatissimè inficiabantur, nam sententias Origenistarum Africani semper exhorruerant, personas ergo damnari ægrè ferebant; Ita semel Theodoro licet mortuo in pace Ecclesiæ postea tamen damnato, haud difficile fuit, alias etiam personas eadem omnino poenâ multare. Heraclius Imperator, qui anno 57. à peractâ Synodo V. imperium adeptus est, in suâ Ecthesi recitatâ coram Sancto Martino Papâ in Synodo Lateranensi consultatione 3. post commendatas quinque Synodos ait: *Et hæc in omnibus sequentes, & divina eorum suscipientes dogmata, omnes quos exceperunt, excipimus, & quos eiecerunt, eiecimus, & anathematizamus, præcipuè Novatum, Arium, Eunomium, Macedonium, Apollinarem, ORIGENEM, EVAGRIUM, DYDIMUM, THEODORUM MOPSUESTENUM, Nestorium, Eutyebium, Dioscorum, Severum, & impia conscripta Theodoretî, quæ contra rectam fidem, & Ephesinam primam Synodum, & duodecim capitula Sancti Cyrilli, & quanta pro Theodoro, & Nestorio conscripserunt, & nuncupatam Ibe Epistolam, & hortamur omnes Christianos sic sapere, & sic glorificare, nihil addentes his, nihil subtrahentes &c.* Erat Professio fidei, seu edictum fidei, quod Romanæ Ecclesiæ probatum fuerat, & Theophilactus Primitivus Notariorum testatus est, eandem Ecthesim servari in Apostolico scrinio. Heraclius verò longè antè Sextam Synodum ad imperium evasit. Synodus Lateranensis in decreto fidei hæc habet: *Si quis secundum Sanctos Patres consonanter nobis, pariterque fide non respuit, & anathematizat animâ, & ore omnes, quos respuit, & anathematizat nefandissimos hæreticos cum omnibus impiis eorum conscriptis usque ad unum apicem Sanctæ Dei Ecclesiæ Catholice, & Apostolice, hoc est Sanctæ, & universales Quinque Synodi, & consonanter omnes probabiles Ecclesiæ Patres, id est Sabellium, Arium, Eunomium &c. ORIGENEM, DYDIMUM, EVAGRIUM, & compendiosè omnes reliquos hæreticos, qui à Catholica Ecclesiâ reprobati, atque abjecti sunt &c. hujusmodi condemnatus sit.* Evagrius igitur, ac collega Didymus damnati sunt à Catholica Ecclesiâ Sancto Martino cum Synodo universâ contestante, imò & condemnante eos, qui Evagrium, ac Didymum non anathematizant. Sanctus Sophronius, cujus annua dies colitur V. Idus Martii, in Epistolâ Synodicâ hæc recitat de Synodo V. *Perimit autem, & in interitum proficit principaliter quidè Origenem insanum, & omnes ejus pomposas somnolentias, & plena multæ impietatis commenta. EVAGRII quoque cum eo, & DIDYMI dogmata, & omnia eorum pagana, atque prodigiosa, nec non & fabulosa deliramenta. Postea verò addit: Et ut nihil desit ad vestram satisfactionem ipsas quoque personas exprimo, quas anathematizo, & condemnatas efficio non linguâ tantum, & ore, sed corde, & spiritu, utpotè quæ Sanctæ Catholice nostræ fidei in omnibus insidiantes ostensa sunt.* Anathema itaque in

perpetuum, & cataphema à sancta, & substantiali adoranda Trinitate Patris, & Filii, & Spiritus sancti primum quidem Simon Magus &c. recitatur catalogus Hæreticorum, quos inter nominantur à Sancto Sophronio Origenes, qui & Adamantius, Didymus, et Evagrius Origenianæ vanitatis primi secretarii fœdissimi. Hæc Synodica Epistola recepta est à Synodo VI. Oecumenicâ Act. 11. Jam vides antè Sextam Synodum apud Ecclesiam Catholicam inter hæreticos recensitos Evagrium, ac Didymum. Sophronius enim ex sensu Ecclesiæ locutus est, floruitque & ipse sub Heraclio Imperatore, qui anno ante Sextam Synodum septuagesimo Imperator ab exercitu salutus fuit.

Rectè ergo Sexta Synodus, ac dein Septima pronunciarunt, Evagrium, ac Didymum à Quintâ Synodo anathemate percussos fuisse; neque citrà indignationem audiri possunt, quæ pag. 390. scribit Halloix: *Sextam, ac Septimam Synodum incidisse in acta corrupta Synodi V. quibus intrusum fuerat nomen Origenis unâ cum Evagrîo, ac Didymo. Etenim cum acta Synodi V. falsata fuissent à Monothelitis, in Synodo VI. totâ actione 14. falsariorum doli discussi sunt. Undenam verò convinci illi poterant, nisi inventis, ac productis à Synodo VI. actis germanis, ac legitimis, nullâque ex parte corruptis ejusdem Concilii Quinti? Atque hoc pacto res evenit. Georgius Diaconus Constantinopolitanus, & Chartophylax cum videret duos codices, aliumque insuper continentes gesta V. Synodi falsitatis accusari: *Subtilius, inquit, in bibliothecâ venerabilis Patriarchii scrutatus, inveni & alium chartaceum librum ejusdem sancti Concilii, quem & defero.* At hoc volumen authenticum, ac legitimum ex collatione cum aliis antiquioribus probatum fuit, simulque codicum hæreticorum fraus detecta, eò quòd, inquit Synodus actione laudatâ, neque in nunc prolatis antiquis, & immutatis libris ejusdem sancti Quinti Concilii, neque in chartaceo libro, qui recens inventus est apud bibliothecam venerabilis Patriarchii, quæ ab Hæreticis citabantur, inventa sunt.*

Hinc factâ diligenti inquisitione etiam falsatores illorum codicum deprehensi, ac nominati sunt coram Patribus, quæ actione illâ 14. sic narrantur: *Chartaceum quidem volumen, quòd falsatum est, decernimus cassari in locis, in quibus adjectiones falsæ sunt. Verùm libros etiam eos obelis obducere in locis, in quibus depravati sunt, & cassari eos. illos autem, qui falsaverunt, anathemati submitti.* Et tamen Halloix audet coram Orbe Christiano clamare, Patres Concilii VI. secutos acta Synodi V. corrupta, cum Synodus VI. falsatos codices cognoverit, ficta testimonia, ac sententias expunxerit, atque depravata loca obelis obduxerit, quod est: eosdem Patres abhorruisse acta Synodi V. corrupta, eaque prudentissimè correxisse, ne in posterum quempiam in errorem inlucere. Sed non hic sistunt Halloix falsitates, scribit enim eadem pag. 390. lib. 4. qu. 10. Patres Synodi VI. omnia sub Justiniano gesta comprehendisse nomine V. Concilii, nempe Synodum contra Anthimum, & Acephalos sub Mennâ, rursus edictum Justiniani contra Origenem, denique gesta sub Eutychio contra tria capitula; & cum Sexta Synodus ex corruptis actis V. Concilii produxisset sermonem Mennæ, admonitam à Legatis Pontificiis non spectare ad V. Synodum, quæ sub Eutychio inchoata est anno XXVI. Justiniani. Omnia perperam. Gesta Synodalia præscriptum habebant tempus, quo peracta erant. Ita etiam nunc acta Synodi contra Acephalos incipiunt: *Post consultatum Belisarii viri clarissimi indictione XIV. qui est an-*

nus 536. ibi nominantur etiam Episcopi, qui Synodo illi adfuerunt. At gesta V. Synodi longè plures Episcopos exhibent, annus etiam 553. indicatur: quis igitur fieri potuit, ut gesta sub Mennâ cum actis V. Synodi Patres VI. & VII. Concilii supinâ vim hallucinatione confuderint? Præterea cum Constantinus Imperator jussisset rei totius veritatem à sanctis universalibus Synodis petendam, ex Bibliothecâ Patriarchali Georgius Chartophylax codices sanctarum universalium Synodorum statim produxit Act. 1. qui cum actione tertiâ recitasset Quintæ Synodi acta corrupta, & falsata, à Legatis Apostolicæ Sedis erroris illi codices accusati sunt. Quare in eâ Synodo Sextâ recitata est tantum Synodus V. Oecumenica ex præcepto Principis, neque quicquam aliud sub Justiniano gestum relectum fuit. Hinc falsè etiam addit: *Cum Sexta Synodus ex illis actis V. Synodi corruptis produxisset sermonem Mennæ &c.* Nam illum codicem ex Bibliothecâ Patriarchali produxit Georgius Chartophylax, qui unus utrum Sexta Synodus dici possit, adversarium ipsum appello. Certe Imperator, Gloriosissimi Judices, ac plerique Episcopi codicem inspicientes falsitatem appositam cognovere, ac de libro judicium habitum postea fuit act. 14. Colligitur tamen, Quintam Synodum in libros digestam fuisse, nam ibidem liber primus, itemque secundus nominantur, & septima actio in secundo contenta fuisse ibidem dicitur; acta verò, quæ modò habemus, in octo tantum collationes digesta sunt, undè integrum ad nos Concilium illud non pervenit. Sextum tamen Concilium legitima illius gesta adulterinis explosis adprobavit, cujus etiam testimonio, imò & voluminibus integræ fidei Septima Synodus inhæsit, undè ab utrâque ex Synodi V. gestis cum Origene proscripti fuere Evagrius, ac Didymus, ut inani prorsus commiseratione fulguritos homines Halloix erigere pertentaret dicens verbo, *Origenes in indice: Origenes, Evagrius, & Didymus iniquissimè anathematizantur in Septimâ Synodo generali nunc mendo, quòd anathematizati fuerint in Quintâ generali, cum ibi nihil de illis tractatum sit.* Etenim ex Synodi tabulis, ex testium oculatorum assertione, ex totius Ecclesiæ communi sensu oppositum ostendimus, ut si adversarius isthæc legere posset, priorem opinionem veluti stultissimam certe deponeret, stultum enim est Synodos, Pontifices Romanos, Imperatores, Ecclesiam universam erroris arguere, ac de Synodi V. actis id temporis viventibus, & proximè superflites Scriptores communi consensu miserimè falsa commentos fuisse, vera autem docere nuperum Origenis advocatum post undecim sæcula nova scripturientem, & quiddè omnium veterum monumentorum cognitione destitutum, vel eadem dissimulantem, quò supra dejectas Synodos suos Origenes attollatur.

CAPUT VIII.

Vigilius Synodum V. approbat. Eiusdem exilium improbat. De anno obitus Vigili Tunoensis, Sirmondi, aliorumque opiniones rejicit. Halloix ubique falsitatis convictus.

AD arcem veluti causæ ventum est, num Vigilius, qui edito Constituto Synodi V. acta infirmavit, eadem postea re diligentius consideratâ approbavit. Etenim ubi semel evicerimus, Vigilium ad Synodi sententiam accessisse, statim Halloix reme-

ritas